

Izhaja vsak četrtek

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
34100 Trst, Ulica Ghenga 8/I, Te-
lefon 28-770. 34170 Gorica, Piazza
Vittoria 46/II, Pošt. pred. (casel-
la postale) Trst 431. Poštni če-
kovni račun Trst, 11/6464
Poština plačana v gotovini
T E D N I K

NOVI LIST

Posamezna številka 70.— lir

N A R O Č N I N A :
četrtna lir 850 — polletna lir
1400 — letna lir 2800 ♦ Za ino-
zemstvo: letna naročnina lir 4200
O g l a s i p o d o g o v o r u
Spedizione in abb. post. I. gr. bis
S E T T I M A N A L E

ŠT. 826

TRST, ČETRTEK 21. JANUARJA 1971, GORICA

LET. XX.

Baket se je začel izvajati

Te dni poteka v poslanski zbornici v Rimu obširna razprava o ustavnem zakonskem osnutku, ki spreminja in izpopolnjuje posebni statut dežele Tridentinsko - Južni Tirol. Gre, kot vsakdo takoj razume, za izvedbo tako imenovanega »južnotirolskega paketa«, to je za uresničitev znanega sporazuma med italijansko vlado in Južnotirološko ljudsko stranko, ki združuje in predstavlja ogromno večino nemško govorečega prebivalstva v Italiji.

V poslanski zbornici se je splošna razprava o ustavnem zakonskem osnutku zaključila z govorom ministrskega predsednika Colomba, ki je zlasti odločno zavrnil hude očitke novofašističnih poslancev in branil ter zagovarjal veljavnost predlaganih ukrepov v korist manjšinskega prebivalstva in razumevanja ter sodelovanja med dvema narodnostnima skupnostima. Živečima v bocenski pokrajini.

Našim bralcem je ozadje celotne problematike znano in ga zato ni treba danes ponovno podrobno osvetljevati. Dejansko je šlo za to, da so se Južni Tirolici upravičeno čutili opeharjene ob izvedbi Degasperijev - Gruberjevega pariškega sporazuma iz leta 1946, ki je predvideval široko avtonomijo za nemško govorečo ljudstvo in tudi za Ladince, ki so prišli pod Italijo leta 1918 in tu ostali tudi po drugi svetovni vojni. Opeharjene in zapostavljene so se čutili predvsem zato, ker je bila obljubljena avtonomija hudo okrnjena z ustanovitvijo dežele Tridentinsko - Južni Tirol, v okviru katere pa predstavljajo Južni Tirolici odločno manjšino. V taki ureditvi je jasno, da je manjšina izpostavljena najrazličnejšim nevarnostim, ne nazadnje, zlasti gledano v perspektivi, tudi nevarnosti za sam narodni obstoj.

Prizadevanje Južnih Tirolcev, ki jih je na mednarodni in diplomatski ravni krepko podprla Avstrija, je torej šlo za to, da jim Italija prizna in zagotovi dejansko avtonomijo, oziroma da se izvedeta črka in duh pariškega sporazuma. Po dolgih in mučnih pogajanjih, ki so trajala mnogo let in med katerimi so skrajneži uprizorili tudi teroristične atentate, so se italijanska vlada in predstavniki prizadete manjšine sporazumeli, naj se problem avtonomije reši tako, da bo bocenskemu pokrajinskemu zboru priznana večja in širša zakonodajna oblast, da bo torej smel sam z zakonom ali kakorkoli drugače urejevati vprašanja, ki so važna za obstoj in razvoj prebivalstva nemškega jezika.

Ustavni zakonski osnutek, ki je zdaj v razpravi v poslanski zbornici, predvideva ureditev prav tega kočljivega predmeta. Osnutek vsebuje 65 členov, ki predvidevajo, da bo pokrajinski zbor v Bocnu — in tega sestavljajo povečini člani nemškega jezika — odslej izključno pristojen za naslednja vprašanja: za toponomastiko (ki bo dvojezična): bančništvo; za ureditev javnih uradov in namestitev njihovih nameščencev; za

(Nadalj. na 6. strani)

Odkrite in moške besede

Veliko pozornost ne le v Trstu, ampak tudi v precejšnjem delu italijanskega dnevnega tiska je vzbudil govor, ki ga je imel 14. t. m. pri slovesnem odprtju novega sodnega leta v Trstu namestnik generalnega pravdnika DR. ALBERTO MAYER. Odkrito in moško je spregovoril o tržaških problemih in tudi o nedavni fašistični demonstraciji v Trstu, ki je imela za posledico, kot znano, veliko protifašistično manifestacijo širokih demokratičnih plasti tržaškega prebivalstva nekaj dni pozneje.

V svojem govoru v veliki dvorani porotnega sodišča pred odličnim poslušavstvom, med katerimi so bili poleg številnih tržaških advokatov, član višjega sodnega sveta iz Rima dr. d'Argentina, predsednik deželnega odbora dr. Berzanti, predsednik deželnega sveta prof. Ribezzi, tržaški župan ing. Spaccini ter župani Gorice, Vidma, Tolmeča in Pordenona, predsednik pokrajinskega sveta dr. Zanetti, deželni vladni komisar dr. Cappelini, kvestor D'Anchise s podkvestorjem dr. Zapponejem, poveljnik vojaške cone general Ciglio, poveljnik legije karabinjerjev iz Vidma polk. Del Bianco, poveljnik cone finančnih straž iz Benetk polkovnik Calabrese, škof, predsednik tržaškega kazenskega sodišča dr. Giannuzzi, državni prokurator dr. Santanastaso, predsednik porotnega sodišča dr. Corsi, rektor tržaške univerze prof. Origone, šolski skrbnik dr. Fidenzi, predstavniki konzularnega zbora, med katerimi jugoslovanski generalni konzul Boris Trampuž, senator Sema, poslanec Škerk in druge osebnosti, je dr. Mayer najprej podal temeljito poročilo o delu sodnih oblasti v preteklem letu, o stanju sodstva in o njegovih problemih.

Potem je spregovoril o položaju tržaškega gospodarstva in obžaloval, da je bil zadan prav v letu, ko se obhaja stoletnica, odkar je postal Rim prestolnica Italije, tržaškemu mestu nov udarec z reorganizacijo plovbnih družb, pri čemer bo prizadeto tržaško ladjeje. Opozoril je na razne šibkosti italijanskega sodnega sistema, predlagal popravke in hitrejše postopke ter se izrekel proti nesmiselnim amnestijam, ki vračajo zakrknjene zločince na prostost, v lažnem upanju, da se bodo spet »vključili v družbo« in se poboljšali. To se sicer včasih zgodi, vendar pa so taki primeri bolj redki, kot bi hotele to prikazati demagoške govornice. Glede kriminalitete je ugotovil, da je na tržaškem sodnem področju v porastu. Umori so se v lanskem letu podvojili, povečalo se je tudi število tatvin, tudi ropov, izsiljevanj in drugih nasilnih dejanj. Krivdo za porast zločinov je pripisal tudi neštetim filmom, ki poveličujejo nasilje, lahko zaslužkarstvo na nepošten način, spolno nemoralo in druge zablode.

Potem je odkrito spregovoril o nedavnem

fašističnem nasilju in izzivanju v Trstu ter dejal:

»Največjo zaskrbljenost je povzročila oživitve nasilja skrajnih elementov tako imenovanih »izvenparlamentarnih« skupin, posebno tistih na skrajni desnici, proti katerim, tako se zdi, da je politična oblast preveč popustljiva, s čimer otežkoča uveljavljanje raznih norm, ki jih glede tega predvideva normalen kazenski zakon; med drugim praktično razvedeni vsebino zakona od 20. junija 1952 št. 645 in ustvarja nelahko aplikacijo tistega z dne 2. oktobra 1967 št. 895.

V takem ozračju napetosti so 8. decembra žal hudi incidenti vznemirili to delovno mesto v njegovih najčistejših čustvih, ko se je tolpa mladih zlikovcev pritepla iz raznih krajev Veneta, Lombardije, Romagne in Emilije z očitnim namenom, kot je pač njihova miselnost, lažno vsiliti omikanemu mestu očetovstvo svojih najbolj nekulturnih in banditskih početij s podlim namenom kompromitirati dobro ozračje obojestranskega sodelovanja in pomiritve, do česar je prišlo v zadnjih letih v naših obmejnih področjih ter da bi namerno preprečili omikano in vljudno povračilo državnika obiska, ki so ga pred dvema letoma opravili visoki predstavniki rimske vlade »omikanemu jugoslovanskemu narodu«, kakor je tedaj z avtoriteto podčrtal šef naše države. Dobro, poudarjam, če je omikanost tudi vljudnost, vzgoja, dobra volja, poštenost in odkritost, potem moram, ponižno sledeč visokemu zgledu šefa države, priznati, da sem onstran meje s polnimi pljuči dihal omikanost, ki zaradi škodljive dejavnosti krdel naših mladeničev poašastno in fatalno izginja v naši državi.

»Zdi se, da so svet napadli nered, lažna legalnost, kriminalnost, psevdopolitičnost sile, demagogija, sistematična kontestacija, trgovska in vojaška oborožitvena tekma in to — bi dejal sv. oče — ni mir, ni civilizacija, ni krščanstvo.«

Na vsak način so bili ti mladeniči prijavljeni sodnim oblastem in bodo morali odgovarjati zaradi sodelovanja pri nedovoljeni manifestaciji, cestnih blokov, nasilja in odpora varnostnim silam, namernega povzročanja škode in neupravičene posesti orožja. Palice, železni drogovci, železna tolkala so hranjena v skladišču dokaznih predmetov.

Prav tako hočem spomniti te lažne heroje, da tako boleče in žalost povzročujoče fojbe niso nič drugega kot zgodovinska posledica za tiste njihove palice z žebli, za tista njihova železna tolkala. In še so posledica zahrbtnih napadalne in neizzvane vojne, ki jo je liktorski bes divjaško sprožil proti Grčiji, Albaniji in Jugoslaviji z napovedanim ciljem, da jim »zlomijo hrbtnico«; in končno je posledica dvajsetletnega trdega zatiranja, s katerim je

(Nadalj. na 2. strani)

Liberalna stranka „noče pustolovščin“

Ob koncu preteklega tedna se je končal v Rimu sedemdnevni vsedrjavni kongres PLI (Italijanske liberalne stranke). Na njem je prišlo do živahnih in včasih ostrih diskusij o današnjem položaju PLI v italijanski politiki in o tem, kako bi se rešila iz osamljenosti. Stranka je namreč — kot je poudaril tudi njen voditelj Giovanni Malagodi v svojem govoru pred zaključnimi volitvami novega strankarskega vsedrjavnega sveta — proti vsakršni »desničarski pustolovščini«, enako tudi proti vsakršni levičarski pustolovščini, ki bi pomenila ne le nevarnost za demokracijo, ampak tudi uničenje liberalne stranke. Prav tako je stranka, po Malagodijevih besedah, proti vztrajanju pri starem.

Liberalna stranka se obrača na vse demokratične sile, naj drže fronto demokracije, za njo pa izvajajo reforme. Tako v republikanski kot v socialno demokratični stranki vidi PLI demokratični stranki; v socialistični stranki vlada sicer raztrganost, vendar je tudi ona demokratična stranka, je rekel Malagodi, kot vlada tudi v krščansko - demokratični stranki krščanska težnja po svobodi.

Toda »laična fronta«, s povezavo KD in socialistov, bi po Malagodijevem mnenju pahnila krščanske-demokrate naproti komunistom. Zavrnil je tudi boj za odpoved konkordata, dokler se ne izkaže, če tega ni mogoče revidirati.

Malagodi je tudi naslikal dokaj mračno podobo notranjepolitičnega položaja v Italiji. »Vendar pa položaj ni katastrofalen«, je rekel. »Demokratične sile predstavljajo še vedno večino v državi. Evropa je demokratična in Italija je cepljena proti fašizmu.« Iz njegovega govora se je dalo zaključiti, da se smatra liberalna stranka za kritika, za »zavoro« proti drsenju na desno in levo in hkrati za rezervno silo demokracije, ne da bi opustila opozicijo proti sredinsko levi vladi. Njena vloga je v tem, da opominja demokratične sile k treznosti in jih svari pred nevarnostmi in nepremišljenostmi.

Na kongresu se je pojavila bolj levo usmerjena opozicija treh struj, ki so očitale

ODKRITE IN MOŠKE BESEDE

(Nadaljevanje s 1. strani)

fašizem brezobzirno obsodil dobrohotno in miroljubno prebivalstvo manjšin.

Med govorom namestnika generalnega pravdnika je nekaj tržaških advokatov, ki so znani kot predstavniki desnice ali »nepomirljivih« organizacij istrskih beguncev, zapustilo dvorano. Naslednje dni se je pojavilo v tujkajšnjem desničarsko usmerjenem tisku tudi nekaj polemičnih člankov in dopisov proti govoru dr. Mayerja, ki pa je izredno pozitivno odjeknil v vsej poštini in svobodoljubni tržaški in ne le slovenski tržaški iavnosti, enako pa, kot že rečeno, tudi po vsej demokratični Italiji. Med drugim je obširno poročala o govoru dr. Mayerja in zlasti o njegovem nastopu proti fašističnim nasiljem turinska »La Stampa«, zelo razširjeni italijanski dnevnik. Čudimo se pa, da je »Vita Nuova«, katoliški tednik v Trstu, ki stoji blizu škofu Santinu, tudi dal svoje stolpce na razpolago za pisanje proti govoru dr. Mayerja. Vsaj posredno pomeni to zagovarjanje fašističnega nasilja pred obsodbo, ki jo je izrekel nad njim namestnik tržaškega generalnega pravdnika.

Malagodiju, da napravlja iz liberalne stranke »stranko zmerne desnice« in da kaže preveliko simpatijo do socialno-demokratske stranke, zaradi ravnovesja, ker priznava demokratičnost socialistične stranke. Očitati so Malagodiju in sedanjemu vodstvu tudi preveliko zapiranje pred maso članstva, češ da o vsem odločajo le oni. Vendar je bil pri končnem glasovanju Malagodi spet izvoljen za tajnika stranke s 64,5 odst. glasov (opozicije niso postavile svojega kandidata), v novem strankinem osrednjem svetu pa so dobile opozicije 43,3 odst. glasov in Malagodijeva struja 56,7 odst.

Tako bo torej ostala liberalna stranka še naprej v opoziciji, čeprav je dala razumeti, da bi bila pripravljena podpreti vladno koalicijo, če bi bilo to potrebno za obvarovanje demokracije v Italiji. Za zdaj pa ni našla poti iz osamljenosti.

V Ljubljani bi potrebovali, po pisanju »Družine«, 17 novih cerkva; za toliko stavbišč je bila vložena svoj čas prošnja na pristojne oblasti.

Pisma uredništvu

Še enkrat: „Kakšno obveščanje“

V zadnji številki Novega lista je »Jožko« napisal uvodnik »Kakšno obveščanje«, ki ga iz več razlogov nisem mogel prebirati brez velikega odpora.

Po začetnih mislih, da nas RTV, časniki in revije zasipavajo z novicami, poročili in senzacijami in s tem ustvarjajo med nami namišljena navdušenja ali pa bojazni, sem, sicer z že rahlim dvomom pričakoval, da bo vsaj poskusil ostati v okviru konkretnih izkušenj deloma tudi z našim zamejskim radiom, časniki in revijami in s tem podal nekaj zanimivih misli ali opazanj. Toda zajadral je z vso močjo na — če bo šlo tako naprej za Slovence kmalu nič kaj razveseljivo in vzpodbudno — jadikovanje in moralizem. Kljub določeni prizadetosti je ostal v smislu nakazane moralizirajoče razvade tudi hudo splošen, saj grešni kozli so samo vedno drugi, ti ubožci, ki se »pretirano navdušujejo... prerekajo... ganejo do solz zaradi dogajanja na ekranu... pusti pa jih neprizadete stiska bližnjega (pisec je seveda natančno poučen in sposoben presojudati pošteno in objektivno svoje bližnjike). Seveda sodobni pošasti ni ušel slovenski človek (jaz, ti, on, mi vsi. Kako more biti sploh drugače!), katerega odtušujejo sodobna občila samemu sebi, njegovemu okolju, narodu. Tako se pogrezamo v neko megleno svetovljansko kozmopolitstvo in s tem ne poglabljamo narodne stvarnosti, njene pretekle in sedanje stvarnosti. Poročevalska industrija pa deluje naprej in zasužnjuje občinstvo in poročevalce (po tem pismu bom na črni listi tudi jaz). Slovenci, piše Jožko, s poglabljanjem v svoje izročilo nimamo sreče. In to včeraj kot danes. Krivdo nosi tista zaverovanost v tujo »imetnitnost«. Zato zanemarjamo izrazne možnosti našega jezika, zato je v naši kulturi tako malo narodne izvirnosti. V književnosti še kar gre (tudi Jožko je dober sin svoje šole, nekaj od vere v veličino naše književnosti mu je še ostalo), v glasbi, resni kot zabavni, pa skorajda nič (res škoda, da Kogoj in Osterci niso šli po stopinjah Foersterja). Rešuje se, seveda, zborovsko petje. V baletu smo tudi na psu, prav tako v filmski umetnosti (zdaj nam še Hladnik, edini genij slovenske filmske

NA BRIONI TUHTAJO USTAVNE PREDLOGE

Jugoslovanska koordinacijska zvezna komisija za sestavo osnutka ustavnih sprememb že drugi teden zaseda na Brionih. V državi vlada izredno zanimanje za predloge, ki jih bo izdelala, ker gre do predvidevanja od ble-dih zgolj gospodarskih predlogov, ki naj bi pomenili kompromis med gospodarskimi interesi republik in zveze, do zelo radikalnih ustavnih sprememb. Govori in piše se celo o ustanovitvi zveze držav, kar pomeni, da bi postale republike prave države.

Proti takim korenitim spremembam pa se kaže tudi odpor. Tako je minister za vojsko general Ljubičič na zborovanju zastopnikov partijske organizacije v vojski izjavil, da skušajo zunanji sovražniki ob pomoči notranjih pomagačev razbiti enotnost jugoslovanske države.

Vse to dokazuje, da ima komisija na Brionih težko nalogo, ker se zaveda, da ne gre le za kakšne formalne spremembe, ampak za take, ki naj bi omogočile splošno poživitev in razmah jugoslovanskega gospodarstva in ki naj bi tudi politično zadovoljile jugoslovanske narode, ne pa naletele že kar v začetku na odpor pri enih ali drugih.

umetnosti, pripravlja s svojimi Maškaradami vroče prhe. Toda vprašanje je, ali bi z večjo načelno skrbjo za svojo izvirnost preprečili, da bi se na vrh slovenske filmske umetnosti vsedel tak petorazredni filmar. Tam, kjer je manj zaplankanega provincializma, zato pa toliko več v vseh ozirih večplastne filmske ustvarjalnosti, zaseda najvišji prestol Fellini in ne Polidoro) Jožko pravi, da je ključno tudi v slovenski arhitekturi. Tu bi rad že vedel, ali so izvirno slovensko pokrajino izmaličili geometri in stavbni mojstri s svojimi domačnost vzbujajočimi stavbami ali pa mogoče tisti, ki so ustvarili sodobno slovensko arhitekturo, torej Fabjani, Plečnik, Vurnik, da ne omenjam mlajših? Pozna Jožko kakšno drugo pravilnejšo notranjo ustvarjalno zakonitost, kot so jo imeli naši najboljši arhitekti, da stresa o njih take sodbe? Glede izvirnosti slovenske pokrajine pa bi rad dodal, da je slovensko in vse ostale pokrajine na svetu ustvaril ljubi Bog in da so Slovenci po svojih močeh, v skladu s splošnimi življenjskimi pogoji z delnim oblikovanjem in preoblikovanjem nekoliko doprinesli k ustvarjanju določene izvirnosti tkim. kulturne krajine, katere specifičnost pa tudi ne more biti večna in nepremisljiva, kot bi hotel Jožko. Za varstvo in ohranitev določenih vrednot pa sem vsaj na Tržaškem tudi sam nekoliko prispeval, pa so se nekateri zavedni Slovenci močno razburili.

Ustavimo se za hip pri slikarstvu! Je Jožko slučajno pozabil na naše najbolj slavne likovnike, Jakopiča, Jamo, Groharja in Strnena? Mogoče zato, ker prvenstveno niso toliko ustvarjali sodobne slovenske umetnosti, zato da bi ta bila izvirna slovenska umetnost, kolikor iz poglabljanja v takratno evropsko oziroma univerzalno umetniško dogajanje?

Popolnoma se strinjam z Jožkom, da je čas, da se soočimo s stvarnostjo brez političnih in nazorskih predsodkov, toda tudi brez narodnih predsodkov. Samo tako bomo v bodočnosti, ki

(dalje na 4. strani)

Naši pogledi ■ Mladinska skupina ■ Naši pogledi

GONZALEZ - RUIZ: Bistvo krščanske morale je ljubezen do sočloveka, do bližnjega, do tistega posameznika in konkretnega človeka, ob katerem živim. Ljubiti človeštvo je lahko, je pa nepotrebno.

GARAUDY: Človek velja več kot strukture.

od človeka dalje

V Assisiju je bilo v božičnih praznikih vsakoletno študijsko srečanje italijanskih univerzitetnih študentov. Tudi letos je število prijav presegalo razpoložljivost prostorov, kar dovolj zgovorno kaže na eni strani na zanimanje italijanskih študentov za religiozno in eksistencialna vprašanja, na drugi pa na dobro organizacijo teh srečanj in na posrečeno izbiro predavateljev. Letos sta med drugimi govorniki razvila svoje teme tudi znana očeta Bosret iz Boquena in Balducci iz Italije.

Srečanje pa sta pričela teolog in biblist Josè Maria Gonzales - Ruiz in marksistični filozof Roger Garaudy. Njuna diskusija, ali bolje, njuno prikazovanje svojih odnosov do človeka kot socialno bitje je trajalo ves prvi dan in o podrobnostih tega srečanja bomo v Naših pogledih še natančneje poročali. Danes vam posredujemo le nekaj misli iz uvodnega govora, v katerem so organizatorji predstavili oba govornika.

V uvodu je bilo rečeno, da sta Gonzalez - Ruiz in Garaudy dva zahtevna, poštena in natančna raziskovavca, ki sta bila vedno pripravljena osebno plačati za svojo zavzetost in za svoje ideje. To sta dve neudobni osebnosti za odgovarjajoči ideološki skupini, kamor pripadata, ker sta močno angažirana v procesu dialoga, ki traja zdaj že več let, tistega dialoga namreč, ki nas veže z drugače mislečimi brati, in čeprav njihove ideje ne sovpadajo z našimi, nam pa vsekakor pomenijo spodbudo in zavzetost za razmišljanje za avtokritiko in za izboljšanje nas samih, da bomo bolj resnični in bolj pristni.

Roger Garaudy je do dvajsetega leta, ko je vstopil v komunistično partijo, sodeloval s krščanskimi študenti. Zato, zdaj pri 60. letih ohranja v sebi najpristnejša odkritja iz čiste krščanske etike in najgloblje izkušnje dolgotnega raziskovanja marksistične misli. On sam je povedal, da mu je v največjo uteho (po izključitvi iz francoske partije) zavest, da je ostal zvest sanjam svojih 20. let. Vsekakor si ne postavlja problema menjati stranko, ampak boriti se znotraj nje, da se stranka prenovi in izboljša. »Ko vas vržejo skozi vrata, morate še nadalje trkati nanje.« V tem osebnem Garaudyjevem imperativu, v tej njegovi globoki angažiranosti v sodobnem svetu je čutiti pošteno zavzetost človeka, ki kljub vsem težavam verjame v pravilnost svoje življenjske poti in hoče na njej za vsako ceno vztrajati. Čutiti pa je tudi obtožbo vseh tistih zgodovinskih stranpotov, ki jih je označil kot »cerkveni stalinizem ali pa komunistični integrizem.«

Josè Gonzalez - Ruiz je vsekakor manj poznan kot Garaudy, čeprav je njegovem življenju marsikak dogodek zelo podoben kritičnim trenutkom francoskega marksističnega ideologa. Živi v južni Španiji in je močno angažiran v »vsakodnevnem življenjskem približevanju krščanske misli sodobnemu človeku«. V svojih znanstvenih raziskavah se je

posvetil zlasti nauku Sv. Pavla. Med najpomembnejšimi njegovimi deli naj omenimo knjige: Vera kot zavzetost, Novi človek, Bog je v Miru, Krščanstvo ni humanizem, Evangelij po Pavlu. Uradna Cerkev večkrat sodi z neodobravanjem njegovo delo in pred kratkim so ga nameravali izključiti iz nje. »To pa me ne straši — pravi sam — ker je glavno verjeti v svojo pot, v pravilnost te poti, glavno je, kako me sprejemajo tisti ljudje, med katerimi živim. Zato je ni ovire, ki bi me ustavila, če v sebi čutim božji glas, ki mi daje moč, da vztrajam na poti, ki sem si jo pred leti izbral, in ki me je stala že marsikaj.«

Igor

MARGINALIJA

V zadnji številki Katoliškega glasa (1133) je pisatelj Vinko Belič objavil recenzijo in kritiko, oz. svoje pomisleke ob Truhlarjevi knjigi KATOLICIZEM V POGLOBITVENEM PROCESU. Jasno je, da se mladi kristjani z Beličičevo tradicijsko previdnostjo in versko umirjenostjo ne moremo strinjati, ker vidimo prav v izprijevanju vere vso težo življenjske zavzetosti in neko trajnejšo bivanijsko odgovornost sredi sedanjega časa in sredi tukajšnjega prostora z vsemi njenimi problemi, pretresi in celo nesmisli. Kristijan pokonciljske dobe se pač ne more izmikati stvarnosti, zlasti ne takrat, ko je ta stvarnost še posebno boleča ali neprijetna. Prav v tem pokaže svojo pravo veličino in tudi svojo življenjsko moč. Zapiranje oči pred nemirom in vrenjem znotraj Cerkev in struktur in težnja, da bi »obvarovali« slovensko Cerkev pred podobnimi svetovnimi manifestacijami, verjetno ne bo zadostovalo, da bi se ti problemi, kolikor obstajajo, tudi prav razrešili. Zanje ni druge alternative kot krepka in odgovorna življenjska zavzetost posameznika v luči vere. Zato se bomo k temu problemu še vračali, istočasno pa vabimo prijatelje, ki imajo s tem v zvezi kaj povedati, da nam pišejo. Zdi se nam skoraj nujno obravnavati take probleme v širšem krogu.

PROČ OD NARAVE PROČ OD ČLOVEKA

Svet drvi v vedno večji nesmisel, ki bo kulmiziral v samouničenju. Priznati moramo, da se krivulja vesoljske eksistence našega planeta neoporečno pomika navzdol. Ta Zemlja, ki se je je Bog poslušil, da se je učlovečil, bo propadla. Bog jo je že pred svojim prihodom obsodil v propad. In kljub temu je ustvaril človeka in mu dal svet v oskrbo. Človek je zagrabil svet in hotel imeti precej zagotovljeno večno življenje. Bogu se ni uprl zaradi napuha, ampak zaradi ambicioznosti. In danes, na pragu leta 2000, je praktično izpadlo tako, da je svet ogromno bodalo, ki si ga še bolj ogromno človeštvo zasaja v srce. Smrtni udarec bo brez dvoma atomska vojna.

Danes ima človeštvo res čudovito perspektivo za bodočnost. Človek, individuum, je ne-

skončno majhen, in njegova veličina je prav v tem, da se zaveda, kako je majhen. Koliko pa je na svetu ljudi, ki se res iskreno zavedajo svoje majhnosti? Upam, da jih je vsaj toliko, da bi njih veličina (sešteta) stvorila šele droben podprodukt tiste neskončne majhnosti. Mislim, da je prav zaradi njih Bog usmiljen do sveta; njim se moramo zahvaliti, da se Sonce še ni obogatilo s tremi milijardami novih eliptičnih orbit.

Gnev, ki ga kuhamo do vojn in krivic, je praktično že nekaka zavestna samoobsodba. Toda vse večne čase se ne bomo samo zgrajali. Jezus, ko je vstopil v tempelj in se je zgrozil nad zločini, ki so se godili v božji hiši, je začel klofutati hinavce in sleparje in prevračati mize. No, in »nadjudje« današnjega in bodočega časa, ko se bodo pošteno razkačili (pa ne zaradi vojn in krivic, temveč zaradi preobjestnosti) bodo pritiskali gumba in — paff!

Tu je torej naš nesmisel.

Jezus človek, je vzrožil zaradi krivice. Njegova jeza je upravičena, ker je pravična. Človek bodočnosti, ki stoji naravnost v antipodih Jezusa človeka, pa se bo uničil iz čisto nasprotnih vzrokov.

Sčasoma bi se človeštvo skristaliziralo v res idealno človeštvo, ko bi se borilo za Napredek in se pravočasno zavarovalo pred njegovimi posledicami.

Če pogledamo resnico, ki sije skozi prizmo bodočnosti, bomo ugotovili, da bo naša zadnja ura (oz. tistih, ki bodo takrat živeli) zares bedna in strašnejša, kot jo Bog sam napoveduje v Svetem pismu.

»Brat bo moril brata in kri bo tekla v potokih,« tako nam približno napoveduje Sveto pismo atomsko uničenje.

Prakulture so se v komputernih zreducirale na peščico formul in njih produkt bo mrtvo veselje. Ne vemo ne ure ne dneva, vemo pa kaj nas čaka — in to je strahotno.

Ne zanikajmo Napredka, ne zanikajmo Modernosti, ne zanikajmo Komforta, ne zanikajmo sveta Jutri, kajti s tem bi zanikali sebe in naš nagon. A pred sodnim stolom bo naše sklepetanje z zobmi preglušilo Hirošimo in Nagasaki.

Boris

☆

Mladinska skupina je imela v četrtek zvečer svoj prvi letošnji sestanek. Po daljši diskusiji o sedanji politični situaciji Slovencev v zamejstvu in ob ugotavljanju nezanimanja mladih za manjšinsko problematiko, so prisotni podrobneje pripravili svoje bodoče delo. Javnost bomo stalno obveščali v Naših pogledih o delu in prireditvah Mladinske skupine.

S. D. D.

Te dni je prišla iz Ljubljane zadnja številka lanskega letnika katoliške revije Nova pot, ki prinaša na zadnjih straneh poročilo o 8. občnem zboru Cirilmetodijskega društva. Društvo se je na tem občnem zboru preimenovalo v Slovensko duhovniško društvo in ima po novem pravilniku predvsem dve nalogi: 1. stanovsko združevati katoliške duhovnike v domovini in v zamejstvu ter 2. sodelovati pri uresničevanju pokonciljske obnove Cerkev v Sloveniji. Za predsednika je bil izvoljen dr. Staniko Cajnkar.

Tržaškega

Promet tržaškega pristana

Naraščanje pomorskega prometa tržaškega pristana obsega tudi naraščanje kopenskega prometa. Uradne statistike se nanašajo na prvih deset mesecev 1970, torej od januarja do oktobra. Na vseh blagovnih področjih beležijo občutne prirastke, kar predstavlja dober znak za komaj začeto leto, v katerem bi morali doseči nove rekorde. Celoten prirastek je dosegel skoro 2 milijona in 100 tisoč ton. Največji prirastek je seveda zabeležil naftovod s surovo nafto in sicer za dobrih 75 odst. na celotnem prirastku.

Podatki — v tonah — ki obsegajo promet preko železnice, naftovoda in s tovornjaki, so tile:

notranji	1.905.992	2.080.891	+ 174.899
Avstrija (1)	664.587	1.328.054	+ 663.467
Z. Nemčija (2)	13.719.050	14.810.566	+ 1.091.516
Jugoslavija	159.412	234.555	+ 75.143
Češkoslovaška	36.186	72.684	+ 36.489
Madžarska	19.467	36.589	+ 17.122
skupno	16.616.705	18.691.818	+ 2.075.113
(1) od tega po naftovodu	—	418.604	+ 418.604
(2) od tega po naftovodu	13.536.120	14.627.306	+ 1.091.186
skupno po naftovodu	13.536.120	15.054.910	+ 1.509.790

— o —

ŠE TAKO MLADA JE MORALA UMRETI

Vse Opence je pretresla pretekli teden smrt komaj 21-letne Vesne Ključar por. Vocchi. Poznali smo jo še kot dekletce in potem smo videli, kako je odraščala, hodila v slovensko šolo na Opčinah, se zaposlila v neki prodajalni v domačem kraju in se poročila, zato smo komaj verjeli, da je ni več med nami. Vedno je bila ljubeznivo in mirno dekle; prijazna z vsakomer.

Staršem, katerih edina hči je bila, možu in sinčku naše iskrene sožalje.

SPACALOVA RAZSTAVA V LJUBLJANI

19. t. m. so odprli v Mali galeriji v Ljubljani samostojno razstavo del našega tržaškega slikarja Lojzeta Spacala. S to razstavo je začel svojo razstavljaljsko dejavnost v novem letu.

Lani je priredil samostojne razstave v Devinu, Trevisu, Veroni, Bariju, Labinu v Istri, Celju, Rimu in Messini.

Lep življenjski jubilej Alberta Urdiha

Te dni je obhajal ugledni prosvetni delavec in naš zvesti naročnik g. Albert Urdih pri Sv. Ivanu v Trstu lep življenjski jubilej — 75-letnico. K jubileju so mu pristočno čestitali tudi odborniki in člani prosvetnega društva »Škamperle«, v katerem opravlja funkcijo odbornika. Kljub letom je namreč na prosvetnem področju še vedno dejaven in prek tiska ter osebnih, prijateljskih stikov živahno in aktivno spremlja vse naše dogajanje.

Njegovo življenje ni bilo lahko. Rodil se je v številni kamnoseški družini in že zgodaj se je odpravil od odma, da bi si sam služil vsakdanji kruh kot trgovski vajenec in nato pomočnik. Med prvo svetovno vojno je bil najprej na italijanski, nato na ruski fronti. Tam je prišel v ujetništvo, kjer je ostal do konca vojne. Pozneje je bil dolga leta v službi pri

SVETOGORSKI KOLEDAR ZA LETO 1971

G. Peter Flander, ki izdaja znano marijansko revijo »Svetogorska kraljica«, je izdal lep, večbarvni »Svetogorski koledar za leto 1971; 17. izdaja. Krasi ga poleg Marijine slike fotografija svetogorske bazilike pred prvo svetovno vojno.

Koledar je tudi v prodaji.

SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

Kulturni dom

BRANISLAV NUŠIČ

KAJ BOJO REKLI LJUDJE

igra v štirih dejanjih

Prevod: SLAVKO BELAK

Kostumi: MARIJA VIDAU

Scena: VLADIMIR RIJAVEC

Režija: MARIO URŠIČ

I g r a j o :

Jožko Lukeš, Zlata Rodoškova, Lidija Kozlovičeva, Miranda Caharija, Rado Nakrst, Bogdana Bratuževa, Mira Sardočeva, Stane Starešinič, Silvij Kobač, Leli Nakrstova, in Mira Lampetova.

V soboto 23. januarja ob 21. uri (*Premierski abonma*)

v nedeljo, 24. januarja ob 16. uri (*abonma red ned. popoldanski*)

v sredo, 27. januarja ob 20. uri (*abonma mladinski v sredo*)

v četrtek, 28. januarja ob 20. uri (*abonma mladinski v četrtek*)

Prodaja vstopnic od ponedeljka dalje vsak dan od 12. do 14. ure ter eno uro pred začetkom predstav pri blagajni Kulturnega doma; ob nedeljah in praznikih eno uro pred začetkom predstav. Rezervacije na tel. 734265.

Z ZAMUDO

Zaradi 24-urne stavke tiskarskih delavcev v četrtek je izšel naš list ta teden z eno dnevno zamudo. Prosimo naročnike za razumevanje.

— o —

15. t.m. je gostovala v tržaškem Avditoriju »Mala drama« Slovenskega narodnega gledališča iz Ljubljane z dramo Gregorja Strnišča »Zabe ali prilika o ubogem in bogatem Lazarju«, v režiji Mileta Koruna. Do gostovanja je prišlo v okviru kulturne izmenjave med Slovenijo in našo avtonomno deželo.

Delavskih zadrugah v Trstu, dokler ni odprla lastne trgovine.

Vedno je bil zaveden, neustrašen Slovenec in se ni pomišljal tega pokazati z aktivno udeležbo pri prosvetni dejavnosti niti takrat, ko je bilo to nevarno. Bil je značaj, kot je še danes. K jubileju mu voščimo, da bi doživel še mnogo zadovoljnih let v družbi žene in hčere ter prijateljev.

KONCERT

V nedeljo, 31. januarja ob 17.30 bo v veliki dvorani Kulturnega doma koncert orkestra Glasbene matice v Trstu. Dirigiral bo Boris Švara. Kot solistka bo nastopila pri klavirju Neva Merlak - Corrado.

Na sporedu bodo skladbe Ubalda Vrabca, Beethovna in Haydna.

NATEČAJI SPDT OB 25-LETNICI OBNOVITVE DRUŠTVA

Za praznovanje 25-letnice obnove Slovenkega planinskega društva v Trstu, ki bo maja meseca 1971, razpisuje odbor društva sledeče natečaje:

1. Natečaj za najduhovitejšo karikaturo s planinskim motivom.
2. Natečaj diapozitivov s poljubno obravnavano planinsko tematiko
3. Natečaj najlepšega filma z izključno planinsko tematiko
4. Literarni natečaj poezije.
5. Mladinski natečaj za najlepšo risbo s planinskimi motivi

Dela je treba predložiti najkasneje do sobote, 3. aprila 1971 v Tržaški knjigarni.

Seznam nagrad bo društvo pravočasno objavilo v dnevnem tisku.

Pisma uredništvu

ŠE ENKRAT: »KAKŠNO OBVEŠČANJE«

(Nadaljevanje z 2. strani)

prinaša mednarodno skupnost, ki ne bo pomenila stapljanja, doprinesli naš slovenski delež. Dvomim pa, da je pravilna tista metoda poglabljanja v našo preteklost, ki bi rada izničila današnjo večplastno vsesplošno narodno dejavnost, katere izraz so tudi sodobna občevalna sredstva. S sanjanjem o idiliki in urejenem okolju, kjer je vse na svojem mestu, pa ne bomo dosti naredili pri reševanju današnjih vprašanj v slovenskem prostoru. Slovenska družba je danes zavestno in prizadevno soudeležena pri reševanju kot povsod drugod prevladujočih in razvlajajočih se socialnih, idejnih, splošnocivilizacijskih vprašanj. Če bo dovolj prave ustvarjalne moči in sposobnosti, tudi nacionalnost ne bo pri tem prikrajsana. Tendenco k jadikovanju pa pojmem prej kot znak ustvarjalne nemoči in pikolovstva kot pa sproščenosti in samozavesti. Toda to je spet eden izmed slovenskih kompleksov, ki izvira iz drobnjakarstva in vasezaprtega načina gledanja.

S spoštovanjem

Vladimir Vremec

TO PA JE RES ODVEČ

Sem reden obiskovavec Tržaške knjigarne in se dobro počutim v njej tudi zaradi prijaznosti osebja. Toda zadnji čas me nekaj moti, resnično moti. Na prodajni mizi leži knjižica v italijanski, ime avtorja — italijansko — mi je neznan, ki vsiljivo obljublja bralcu, da mu bo razodela, »zakaj bo kapitalizem izginil«. Ko pa jo prelistamo, takoj spoznamo, da gre samo za nezrelo, primitivno propagandno brošuro. A nič zato. Prav dregne pa človeka, ko odkrije, da je zadnje poglavje, ki govori o Češkoslovaški, eno samo opravičevanje in zagovarjanje sovjetskega dvora v to državo in zadrževanje ljudskega upora na Madžarskem l. 1956, čisto v smislu doktrine današnjega kremeljskega vodstva, da ima Sovjetska zveza pravico, da »obrani« socializem v vsaki tuji državi, kjer bi se pojavili njegovi »sovražniki«, se pravi, da lahko vdre vanjo.

Mislím, da glede na tisto, kar smo kot Slovenci in svobodoljubni ljudje občutili ob sovjetskem vdoru na Češkoslovaško in ob zadržitvi Dubčkove »nove smeri, in glede na to, da je danes ena glavnih skrbi odgovornih ljudi v Sloveniji in Jugoslaviji, da se to ne zgodi tudi slovenskemu in drugim jugoslovanskim narodom, ni ravno primerno, da se dela v Tržaški knjigarni takšna publiciteta za to brošuro. Razstavili so jo celo v izložbo, čeprav marsikatera druga slovenska ali dobra italijanska knjiga ni deležna ne te časti ne one, da bi jo razstavili na prodajnem pultu. Verjetno gre samo za spodrslija, a vendar.

»MOČ TEME«

Že zadnjič smo pisali o velikem pomenu, ki ga ima četrtkova predstava Slovenskega gledališča iz Trsta v Verdijevi dvorani v Gorici.

Slo je za prodorni kulturni uspeh Slovencev tudi spričo italijanske javnosti in drugič za poudarek skupnosti vseh goriških Slovencev brez razlike mišljenj, ko se išče možni imenovalec za enotnost v kulturnem sodelovanju.

Ta ideja, ki je takorekoč visela v zraku ob tem slovenskem gledališkem večeru, kakršnega nismo imeli goriški Slovenci že petindvajset let, je bržkone prevzela tudi vso igralško družino, ki je v »Moči teme« dala iz sebe vse ustvarjalne sile, kolikor jih je zmogla.

V prvem delu se je igra še nekoliko počasno razvijala, potem se je pa pod spretnimi Babičevimi režijskimi prijemi stalno in napeto stopnjevala do zaključka.

Morda bi kaka kratka nema scena lahko izostala, ker je predstava zahtevala tri ure časa.

Celotna odrska uredba je zadovoljevala, morda je bil le prednji del, dvorišče, preveč stiliziran.

Med igralkami je občinstvu ugajala še najbolj mlada Anjutka, tudi mlade in nove igralke Mire Lampetove iz Idrije. Goričani so še posebej plosali Anisji rojakinje Bratuževe, ki je odigrala tu pa tam preveč izstopajoče glavno vlogo z možem Petjetom vred. Karakteristično je podal vlogo Mitriča naš ljubi odrski znanec Jožko Lukeš. Ne smemo pozabiti tudi starega Akima, ki ga je pretresljivo in dostojanstveno izoblikoval Rado Nakrst, in tudi ostale igralce in igralke, ki jim je ta goriški podvig vlil novih moči za bodoče nastope.

Dvorana je bila popolnoma zasedena, nad 850 gledavcev. Izrečno je treba pohvaliti gledališko upravo, ki je poskrbela za tako brezhibno organizacijo kulturnega večera.

PREPOVED KAJENJA

Goriška prefektura je izdala že v začetku leta 1967 odlok, da se ne sme kaditi v kino dvoranah in v podobnih javnih prostorih. Prepoved so pa mnogi strastni kadilci venomer kršili, ker se tudi javni organi niso zanimali kaj preveč zanjo.

Te dni pa je začela policija strogo nadzorovati javne dvorane in je nekaterim kadilcem zapisala že občutne globe. Nadzorovanje se bo še poostrilo, kar je večina obiskovalcev vzela z zadovoljstvom na znanje.

Z občinske seje v Gorici

V ponedeljek, 18. t. m., so se zbrali goriški mestni možje k redni seji. Na dnevnem redu bi morala biti kot osrednja točka razprava o proračunu za leto 1971. Prenešana pa ne sejo v petek zvečer.

Na ponedeljkovem sestanku so morali svetovavci najprej poslušati govoričenje in in sedem interpelacij misovcev, med temi tudi znanega zdravnika Fonzarja, ki so se obregnili celo ob mednarodne pevske tekme, ker nastopajo pri njih tudi slovanski zbori; ni jim tudi prav, ker se poudarja slovenska kultura tudi v Gorici, češ da ima svoj prostor samo v Ljubljani.

Potem pa je prešel občinski svet na resnejše zadeve. Sestavil in izglasoval je skupno izjavo, ki se tiče hudih razmer delavstva v tekstilni tovarni v Sovodnjah. Prav včeraj je potekel zasilni sporazum med delavci in to-

Goriški šolski skrbnik Simoncini je v soboto obiskal slovensko trgovsko srednjo šolo v starem poslopju nekdanje bogoslovnice v Semeniški ulici. Spremljala sta ga ravnateljica Rožica Lojk in vladni komisar Ivan Rojc. Šolski skrbnik je stopil v razne razrede in se je razgovarjal tudi z dijaki ter jim voščil dosti uspehov pri učenju.

Šolskemu vodstvu je izrazil tudi svoje mnenje, da sedanji prostori nikakor ne ustrezajo svojemu namenu in da je res nujno potrebno poiskati primernejših.

Toda ali bo ostalo, kot doslej, samo pri žalostnih ugotovitvah in obljubah? Za prvo silo bi trgovsko šolo lahko namestili tudi v popolnoma prenovljenem poslopju na Katariniju, kjer ima svoje prostore italijanska šola za umetno obrt. V tej zgradbi nekdanje Balile je na desetine učilnic in prostorov popolnoma praznih. Za slovenske šole pa iščejo zatočišča v starinskih in na pol razpadlih stavbah. Vprašanje je tudi, kaj je s tistimi stotinami milijonov, ki so že bili obljubljeni za zgradnjo šolskega poslopja za slovenske srednje šole zadaj za ulico Campi. Občinski svetovalec Bratina je sicer v tej zadevi pred nekaj dnevi

Štandrež PROSVETNO DELO

Dramski odsek prosvetnega društva »Štandrež« je že pripravljen za nov odrski nastop. V nedeljo, 24. t. m., bo odigral Gogoljevo šaloigro »Ženitev« v treh dejanjih v režiji Aleksija Pregarca. Prireditev bo v župnijskem domu, in sicer ob 16. in 24. uri. Režija in izbor igralcev zagotavljata dober uspeh.

Prosvetno društvo »O. Zupančič« pa pripravlja s svojo dramsko družino trodejanko »Tisočak v žepu«. Igro bo režiral učitelj Jožko Marinič. Društvo bo priredilo tudi Prešernovo proslavo in dve burki za otroško maškarado.

RECITAL

Slovensko katoliško prosvetno društvo »Mirko Filej« v Gorici vabi na recital

SLOVENSKE BALADE IN ROMANCE

ki ga bo imel član Slovenskega gledališča v Trstu igravec Stane Raztresen v nedeljo, 24. jan. 1971 ob 16. uri v Katoliškem domu v Gorici.

varniškim vodstvom, ki določa 28 delovnih ur na teden, toda s pogojem, da se 20. t. m. doseže nov pravičen sporazum. Okrog 400 delavcev, z družinami nad tisoč oseb, je prizadetih zaradi skrčenega urnika.

Izjavo goriškega občinskega sveta so podpisale vse stranke, razen misovcev in liberalcev. V resoluciji izražajo goriški mestni svetovavci solidarnost z delavci; prav tako svoj odpor proti kakršnemu koli znižanju delovnega časa ali celo morebitnim odpustom. Pozivajo občinski odbor, naj zastavi v ta namen vse sile tudi pri državnih in deželnih dejavnostih. Medtem pa naj občinski odbor, po finančnih možnostih, nakaže podpore delavskim družinam s skrčenimi mezdami in naj odloži tudi plačilo za luč, vodo in plin tistim, ki bivajo v oerožju goriške občine.

Iz Goriške

Šolski obisk in nerešeni problemi

postavil županu posebno vprašanje. Odgovora pa še nismo slišali.

Morda bo ta obisk šolskega skrbnika v neprimernih prostorih slovenske trgovske šole pospešil to zadevo, ki že desetletja čaka na svojo rešitev.

PRORAČUNSKI PRIMANJKLJAJ

Goriška občina in goriška pokrajina napovedujeta milijonske primanjkljaje. Občinski svetniki bodo podrobno šele razpravljali o posameznih postavkah, toda župan Martina je že napovedal, v kakšnih finančnih težavah bo plavalo občinsko gospodarstvo. Po njegovem se bo po treh letih pozitivnih proračunov za letos pokazal velik primanjkljaj, in sicer kar za 851 milijonov.

Poglavitno breme so povečani stroški za plače mestnih uslužbencev. Te bodo znašale 355 milijonov več kot lansko leto. Drugih 185 milijonov pa je predvidenih za razne storitve in nakupe. Več milijonov je določenih tudi za mnoge socialne pobude in nujna javna dela. V tolažbo je župan dostavil, da se morajo koristna in potrebna javna dela izvesti tudi, če se občinski proračun ne uravnovesi. Potrebno je predvsem meriti na korist občinske skupnosti. Kritja se bodo že pozneje dobila.

Precejšen primanjkljaj, 58 milijonov lir, izkazujejo tudi občinska podjetja. Večje stroške kot dohodke izkazujejo v prvi vrsti mestne avtobusne proge. Na tem mestu moramo pripomniti, da bi bilo prav; tudi napraviti več reda, zlasti kar se tiče voznih urnikov. Pri večernih vlakih na postaji privozi mestni avtobus skoro vedno zelo kasno iz Štandreža, v veliko nevoljo potnikov, ki se vračajo utrujeni z dnevnega dela.

JUBILEJ V PODGORI

Naša vas je veljala nekdanj za prosvetno najbolj delavno in razgibano središče v goriški okolici. Prav tako tudi po prvi svetovni vojni in tja do leta 1930, ko je moralo prenehati pod črnim pritiskom vsako delovanje na odru ali v javnosti. Največ zaslug za krepko kulturno rast sta imela pokojni župnik Stanič in pevovodja Lojze Bratuž, ki so mu zaradi mučeniške smrti pred časom posvetili trg pred cerkvijo. Ko je bilo vse slovensko življenje zadušeno, je le še pesem ostala in odmevala v bolj zasebnih prostorih ali kje na prostem v oddaljenih in skritih kotičkih.

Navdušeni podgorski pevci in pevke so še vedno peli v cerkvi in zunaj ter so s slovensko melodijo oznanjali, da ljudstvo še živi.

Med take može, ki so iz ljubezni do svoje zemlje in ljudi visoko držali plamenico narodne zavesti, moramo šteti tudi Dorijs Klavčiča, ki je v začetku meseca obhajal svoj 85-letni življenjski jubilej. Dori, pevsko navdušen in vesel fant in mož, je bil res pevec in tudi pevovodja po božji volji. Po Bratuževi smrti je dolgo let vodil nekatere pevske zборе v goriški okolici, zlasti v Sovodnjah. Se danes rad v družbi zapoje.

Za obletnico se je zbralo na njegovem domu več starih pevcev in prijateljev, ki so obujali spomine na težke čase, ko je bilo mogoče graditi samo z golim idealnim navdušenjem. Tako je delal tudi Dori, kljub ječam in preganjanjem. Bog ga živi še dosti let!

Baket se je začel izvajati

(Nadaljevanje s 1. strani)

zaščito in ohranitev zgodovinskega, umetnostnega in ljudskega zaklada prizadetih krajev; obrtništvo; gradnjo ljudskih stanovanj; rudnike; lov in ribolov; prevoznništvo in komunikacije,

ZAKAJ TAKŠNI NEUSPEHI V JUGOSLOVANSKIH ZIMSKIH ŠPORTIH

Kot je dobro znano vsem ljubiteljem športa, doživljajo danes jugoslovanski tekmovalci v zimskih športih — praktično pomeni to slovenske tekmovalce, ker so skoro vsi vidnejši tekmovalci iz Slovenije — kar zaporedne neuspehe. V alpskem smučanju so še vedno v zadnji tretjini svetovne elite, v hokeju nazadujejo, ker izgubljata glavni klub »Jesenice« in državna reprezentanca skoro vse tekme s tujimi moštvi, in v smučarskih skokih so naravnost tragično nazadovali, da jih puščajo za seboj že Madžari, ki niso bili nikoli velik zimsko-športni narod, ker sploh nimajo planin. Tudi umetno drsanje je v propadanju, da o raznih drugih vrstah zimskih športov niti ne govorimo. Tako imajo npr. Romuni svetovne prvake v bobu, v Sloveniji pa niso s tem športom še niti začeli.

V pogovoru z nekim odličnim slovenskim zimskim športnikom smo se pozanimali, kaj je temu vzrok. Rekel je, da predvsem finančne razmere. Vsepovsod primanjkuje denarja. Trenerji, zlasti tisti za skakanje, so zelo slabo plačani. Tekmovalci trenirajo samo pozimi, namesto vse leto. Trening se navadno začne prepozno in tekmovalci pridejo v boljšo formo šele ob koncu tekmovalne sezone. Vse to pa tekmovalce in trenerje tudi demoralizira, vzbuja nevoljo in slabo razpoloženje ter zavira tekmovalno vnetje.

Na vprašanje, kako odpomoči, ni vedel pravega govora. »Položaj glede tega je preveč zapleten«, je rekel.

POTOVANJE PO SKANDINAVIJI

VIATICUS

XXIV.

Zgradbe so razpostavljene ob stezah in tako, da obiskovavec niti ne slutiti, da jih je toliko. Šele ko hodi po stezah sem in tja, se mu odkriva vse to etnografsko bogastvo. Nekatere hiše stoje posamezno, druge v zaselku, kakor v prvotnem kraju. Vse so zgrajene iz lesa, razen da imajo nekatere postavke zložene iz kamnja ali kako kamenito oporno steno. Mnoge krase čudovite stare rezbarije. In sploh je opaziti, da je bil les v rokah norveških kmetov in obrtnikov čudovita surovina za obdelavo. Notranjost hiš je sorazmerno ozka, a zelo smotno urejena in zelo čista. Posodje in marsikak drug del opreme je pogosto etnografsko in tudi umetnostno-zgodovinska dragocenost. Mnoge hiše in druge zgradbe so zelo stare, celo iz 12. ali 13. stoletja. Posebno dolgo sem se mudil v cerkvi, ki je čisto iz lesa. V njej diši po stoletjih. Ko sem pomislil, koliko generacij nekdanjih Norvežanov je molilo v njej, še v času, ko se je norveško ljudstvo komaj pokristjanilo, in davno preden je postala Norveška protestantska, se nisem mogel ubraniti tihi pretresenosti.

Naletel sem celo na popolno lončarsko delavnico, v kateri so bili lončarji pridno na delu, dekleta v ljudskih nošah pa so prodaja

turizem; kmetijstvo in gozdarstvo; predšolsko vzgojo; strokovno izobraževanje; javna dela in razlašanje zaradi javne koristi.

Gre, kot lahko ugotovimo, že na prvi pogled, za izredno važne pristojnosti, ki jih je dosedanja italijanska še vedno v bistvu centralistična pravna udeležitev prisojala osrednjim oblastvenim in zakonodajnim organom in jih ni hotela deliti z nikomer.

Ker je zakonski osnutek, ki predvideva vse te spremembe in dopolnitve deželnega posebnega statuta, ustavnega značaja, je potrebno dvojno glasovanje tako v poslanski zbornici kot v senatu, preden bo postal dokončno veljaven. Če k temu še dodamo, da je za odobritev osnutka potrebna tudi kvalificirana večina, je treba priznati, da je rimski parlament pristopil k temu manjšinskemu problemu zelo resno, kar je tembolj pomembno glede na zapleteni notranjepolitični, gospodarski in socialni položaj, v katerem se danes nahaja Italija.

Naš list, ki je namenjen slovenski manjšini v Italiji, je vedno stal ob strani Južnih Tirolcev ob njihovem prizadevanju za izboljšanje njihovih pogojev za obstoj in razvoj. Zato se danes

Kulturne novice

Pierre Maugué: 'Alzaški partikularizem'

Pri pariški založbi Presses d'Europe, ki izdaja dela o evropskih manjšinah in o zatiranih narodih, je oktobra meseca lanskega leta izšla knjiga o Alzaciji. Njen naslov je »Le particularism alsacien« (Alzaški partikularizem), avtor knjige pa Pierre Maugué, pomočnik tajnika »Mednarodnega združenja za obrambo ogroženih jezikov in kultur«. Na skoraj tristo straneh knjige velikega formata je pisatelj nadrobno preučil zgodovino alzaškega vprašanja od leta 1918 do danes. Študija spada v vrsto pomem-

veseli njihovih uspehov in dejanskega reševanja njihovih življenjskih problemov.

Vse to pa nam hkrati ne brani, da bi ne ob tej priložnosti javno in ponovno duška dvojnemu mučnemu občutku. Prvi se nam poraja ob misli in ugotovitvi, kako daleč je še rešitev in ureditev mnogih naših, slovenskih manjšinskih vprašanj; drugi prav tako grenak in mučen pa je občutek, ob misli na skoraj tragični položaj Slovencev na Koroškem, ki jim Avstrija dejansko še vedno zanika pravico do polnega narodnega življenja.

D. L.

Novice po svetu

Kongres liberalne stranke in nekaj sestankov ministrskega predsednika Colomba z drugimi ministri, da so razpravljali o nekaterih reformah, ter Colombov sestanek s predstavniki sindikatov, ki grozijo z novim velikim valom stavk »za reforme«, so bili glavni politični dogodki preteklega tedna v Italiji.

Cene potrošnega blaga v Zahodni Evropi so se lani najbolj povečale na Norveškem, za okrog 10 odst., v Italiji in Veliki Britaniji (za okrog 6 odst.), v Franciji (za okrog 5,5 odst.) in na Švedskem (za 5-6 odst.).

bnih del, ki so zadnja leta zagledala luč v Franciji in ki se ukvarjajo z boji Flamcev, Baskov, Bretoncev, Kataloncev, Occitancev proti pariškemu centralizmu za svoje narodnostne pravice. Knjiga o Alzaciji je pa še posebej pomembna zato, ker je usoda te nemško govoreče zemlje v marsičem podobna usodi naše Beneške Slovenije in Koroške. Tudi Alzacija plačuje z izgubo svojih jezikovnih in kulturnih pravic svojo odločitev za pripadnost Franciji.

Knjiga je izredno zanimiva in prav bi bilo, da bi kak naš strokovnjak za narodnostna vprašanja poiskal stične točke zgodovine odrezanih delov našega narodnega telesa z zgodovino Alzacije in Lotaringije.

Umrl je ugledni francoski protestantski teolog Marc Boegner, pastor francoske Reformirane Cerkve in član Francoske akademije. Napisal je veliko število del, ki so obogatila moderno teološko vedo in krščansko miselnost, tako »Krščansko življenje«, »Problem združitve kristjanov«, »Kristjan in trpljenje«, »Ekumenska zahteva« itd.

Kot poročajo, so našli pred kratkim grob prvega madžarskega krščanskega kralja sv. Štefana, prav za 1000-letnico pokristjanjenja madžarskega naroda. Doslej so njegov grob zamažali.

PORAVNAJTE NAROČNINO!

V OCENO SMO PREJELI:

»Novo pot«, št. 10-12. 1970. Izdaja Cirillmetodijsko društvo katoliških duhovnikov SRS, Ljubljana, Cankarjeva c. 14.

»Kana«, krščanska obiteljska revija, broj 8, januar 1971. Izdaja Centar za koncilsko izraževanje, Zagreb, Marušičev trg 14.

(dalje)

Sodobno kmetijstvo

Urejanje kmetijskih površin v tržaški okolici in regulacijski načrt

UVODNE MISLI

Vsako družbeno dogajanje pozna vrsto sil in dejavnikov, ki si stojijo pogostokrat v nasprotju: pri prostoru gre za izkoriščanje ireverzibilnega značaja in zato je prostorsko urejanje daljnosežnega pomena. Za razliko od preteklosti služi dandanes prostor mnogim gospodarskim pa tudi negospodarskim dejavnostim, ki jih je zaradi tudi njihovega nenehnega specifičnega razvoja čedalje težje usklajevati. Za usklajevanje različnih potreb ni dobro, če silimo v ospredje samo argumente, katerih korist je na dlani oziroma izraža samo potrebe in koristi posameznika, ampak moramo upoštevati potrebe skupnosti in se tako dokopati do objektivnejših ocen o stvarnosti, v kateri živimo.

Nekaterih vprašanj, ki zadevajo skupnost, smo se začeli jasneje zavedati šele v zadnjih časih, posebno pomena, ki ga ima biološko ravnateljstvo in s tem varstvo narave. V ospredje je stopilo tudi vprašanje nove vloge in vsebine, ki naj jo ima lokalno kmetijstvo (bližina velikega mesta, in možnosti specializacije mu nudita trdnije temelje kot v preteklosti, ko je moralo skrbeti za preživljanje velikega števila prebivalcev). Ko gre za prostorsko načrtovanje tako v širšem regionalnem kot ožjem lokalnem smislu, je v vseh ozirih potrebno dobiti čim globlji vpogled v dogajanje in dati vsakemu dejavniku pomen, ki ga zasluži. Skušajmo se torej soočiti z mnogovrstnimi pojavi, ki so v zvezi s kmetijstvom v tržaški okolici, z željo, da bi jih tudi kdo drug poglobil po možnosti v okviru specifičnih raziskav.

Podlago daje urbanističnemu načrtovanju, ki bi hotelo biti kos problemom, s katerimi se srečuje kmetijstvo, je ruralna geografija. Slednja pripravlja inventar številnih po naravi različnih dejavnikov, ki se prepletajo v najrazličnejših kombinacijah. Vzeti je treba v pretres proizvodno tehniko, ugotoviti mesto kmetijstva določenega področja v lokalnem pa tudi mednarodnem merilu, določiti je treba njegovo gospodarsko vrednost in trdnost, upoštevati pa je treba tudi stopnjo splošnega družbenega razvoja, podeželsko okolje, in vrsto drugih pojavov, ki vplivajo na razvoj določenega področja in življenje v njem. Izbira določene prostorske ureditve naj bi že pri kmetijstvu samem, nato pa še na širši ravni upoštevalo obstoj različnih dejavnikov, seveda tako, da bi določen kmetijski prostor bil tudi v stanju proizvajati in se razvijati. V preteklosti je bilo glavno izhodišče narava, krajevne geomorfološke in podnebne lastnosti, dandanes stopajo v ospredje zahteve mehanizacije in, čedalje več, tudi zahteve po racionalizaciji proizvodnje, s čimer je povezano vprašanje zlaganja in zaokroženja kmetijskih površin.

Tržaški Kras je v teku zgodovine dobil določeno podobo, ki se bo marsikod močno spremenila, če ne bomo našli tudi za kmetijstvo primernih proizvodnih oblik. Model kmetijske proizvodnje se spreminja povsod po svetu, vendar imamo na Krasu možnost, da dobimo zaradi težav, ki jih srečujemo pri zlaganju kmečkih površin v bližini mesta in pa zaradi posebnih krajskih pa tudi lastniških posebnosti način kmetijske proizvodnje, ki bo sodoben in gospodarsko upravičen, ki pa

ne bo okolja spreminjal v nezaželenem smislu. Ugotavljamo, da specializirano cvetličarstvo in vrtnarstvo v bližini mesta, zaradi nizkih prevoznih stroškov hkrati s prisotnostjo velikega trga, ne potrebujeata elikih površin. S te strani ni nevarnosti za značilno parcelno raztresenost v naših kraških vaseh. Zelo verjetno tudi sodobne oblike združne živinoreje ne bodo dosti spreminjale obstoječega stanja, vsaj nekaj več zaokroženih travnikov ne bo igralo nobene vloge na celotno sliko.

Ker pa dobivajo dandanes zelo pomembno vlogo socialna organizacija in pa sestava prebivalstva po vaseh, nadalje še vrsta drugih dejavnikov kot npr. zaščita narodnih posebnosti in vrednosti na tem ozemlju, bomo psvetili nekaj pozornosti tudi tem vprašanjem.

Ko bomo seznanjeni s pomenom biološkega ravnateljstva in varstva narave ter ovrednotenja krajskih značilnosti tudi glede na vso skupnost, bomo tudi lažje določili način bodočega kmetijskega izkoriščanja zemljišč, ki naj bi zagotavljalo hkrati tudi visoko proizvodnost in delovno storilnost.

(nadaljevanje sledi)

Vladimir Vremec

SPOROČILO CVETLIČARJEM

Zbornica za trgovinstvo, industrijo, obrtništvo in kmetijstvo v Trstu obvešča vse cvetličarje tržaške pokrajine, da je predvideno razdeljevanje čebulic holandskih mečev s 50 odst. prispevkom na nakupno ceno.

Prednaročila bodo sprejemali od dne 25. januarja dalje na sedežu Pokrajinskega kmetijskega nadzorništva v Trstu, ulica Ghega 6.

Ker je na razpolago le omejena količina čebulic, bodo prednaročila sprejemali do izčrpanja razpoložljivih zalog. Cvetličarji so vabljeni, da pohitijo s prednaročili.

Novice po svetu

V Jordaniji se nadaljujejo prepiri med arabskimi gverilskimi organizacijami. Kjer se prepirata dva... gverilca, tretji (Izrael) dobiček ima. Pa tudi četrti — kralj Husein.

Tudi letos so na Češkoslovaškem praznovali Božič, kot vsako leto, zato pa so morali vsi na delo naslednjo nedeljo.

V Braziliji so teroristi končno izpustili švi carskega veleposlanika Bucherja v zameno za drobiž... 70 političnih jetnikov.

V Nemčiji je opaziti nove znake za zbiranje skrajno desničarskih sil v odporu proti vzhodni politiki kanclerja Brandta.

TEDENSKI PREGLED DOMAČEGA ŠPORTA

ODBOJKA

MOŠKA B LIGA

LA TORRE - BOR 3:1 (5:15, 15:3, 15:11, 15:11)

Borovci so v soboto v Rekkio Emiliji doživeli drugi poraz v tem prvenstvu in s tem skoro dokončno pokopali vsako upanje na napredovanje, saj ima sedaj še neporaženi Petrarca kar štiri točke prednosti pred našimi fanti. Po prvem lahko osvojenem setu se je zdelo, da bodo plavi slavili ponovno zmago. Že drugi del igre pa je pokazal pravo sliko domačega moštva, ki je bilo skoro neranljivo v obrambi. Tržačane je zelo motila pretopla športna palača in tudi zaradi tega so jim moči vedno bolj pešale. Če temu dodamo še povprečno igro naših, izredni dan nasprotnika ter ne najboljšega sodnika, nam postane slika tekme jasna. Tretji set je bil najbolj dramatičen, saj so Tržačani vodili še pri 10:8, tedaj pa je nasprotnik močneje pritisnil ter dovolil gostom, da so zbrali le še točko. Tudi v zadnjem nizu so se naši ostro upirali, a se jim ni posrečilo, da bi kdaj nasprotnika dohiteli in so bili kljub dobri volji prisiljeni k predaji.

MOŠKA D LIGA

OLYMPIJA - BREG 3:2 (9:15, 13:15, 15:10, 17:15, 15:9)

V slovenskem derbiju je po dveurnem boju zmagala Olympia iz Gorice proti dobri ekipi Brega. Videli smo končno dober napad Dolinčanov in rekli bi odlično obrambo Goričanov. Tekma je bila zelo razburljiva. Po prvih dveh setih je že vse kazalo, da bodo Brežani odnesli lahko zmago. V tretjem nizu pa so se igralci Olypie razigrali, začeli pobirati vsako žogo ter osvojili set. V naslednjem delu igre so plavi napravili izredno priložnost za zmago, saj so imeli na razpolo kar tri sete žoge, vsakokrat pa je goriška obramba izvrstno opravila svojo dolžnost. Zadnji set je prepričljivo osvojila Olympija, saj jim izčrpani ter morda demoralizirani Brežani niso nudili več pravega odpora.

ŽENSKA B LIGA

BREG - BOR 3:1 (15:6, 15:9, 8:15, 15:12)

Srečanje med Bregom in Borom se je končalo z zasluženom zmago Brežank, ki so s svojo izkušnostjo prisilile k predaji mlade Borovke. Če so Dolinčanke zaigrale dobro in umirjeno, pa moramo ugotoviti, da so Tržačanke igrале preveč zmedeno in niso, predvsem v obrambi, zadovoljile. Brežanke so se izkazale kot vigrano in izkušeno moštvo, ki lahko meri precej visoko. Borovkam pa želimo, da bi že v prihodnjem kolu zaigrale tako, kot znajo.

LIDO SPINA - SOKOL 3:2 (15:2, 15:12, 9:15, 11:15, 15:9)

Po dolgi in napeti tekmi je Sokol svoj prvi nastop pred domačim občinstvom zaključil s porazom. Po predvidevanjih nepremočna ekipa iz Ferrare se je na polju izkazala za solidno, z odlično Natalijevo, ki izredno ostro tolče z obema rokama, dobro blokira, v polju pa točno prestreza tudi z eno samo roko. Kljub porazu pa so Nabrežinke zadovoljile. Pokazale so veliko bojevitost, čeprav ni prišlo do izraza vse njihovo znanje. Neurejenost v polju Nabrežink je posledica pomanjkanja skupnih treningov ter še nepopolne vigranosti, ki pa je razumljiva, saj se je tudi letos ekipa v dobršni meri obnovila. V soboto čaka Sokolice izredno važna preizkušnja, ko se bodo borile z Zarjo za prve točke.

CAAM GALILEO - ZARJA 3:2

Po utrudljivi vožnji so Bazovke po enakovredni igri morale položiti orožje pred ekipo Caam iz Reggio Emilia. V vrstah Zarje je tokrat nastopila tudi še ne popolnoma zdrava Sonja Križmančič in prav to je v dobršni meri pomagalo domačinkom, da so osvojile zmago. Po prvih dveh nizih, katere je Caam z lahkoto osvojil, so se Bazovke zbrale ter z učinkovitim napadom in zadovoljivo obrambo osvojile nadaljnja dva seta. V zadnjem delu igre pa naša dekleta niso mogla prek desetice.

(Nadalj. na 8. strani)

RADIO TRST A

♦ NEDELJA, 24. januarja, ob: 8.00 Koledar; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu; 10.45 Za dobro voljo; 11.15 Oddaja za najmlajše »Hoi Črna gusarja«; 11.15 Ringaraja za naše malčke; 12.00 Nabožna glasba; 12.15 Vera in naš čas; 12.30 Staro in novo v zabavni glasbi predstavlja Naša gospa; 13.00 Kdo, kdaj, zakaj; 13.30 Glasba po željah; 13.45 Glasba iz vsega sveta; 15.30 R. Hey »Poročilo o poroki«; Radijska igra; 16.50 Parada orkestrorov; 17.30 Revija zborovskega petja. Cecilijanka 70 — 3. del koncerta goriških pevskih zborov; 18.00 Miniturni koncert; 18.45 Bednarik: »Pratika«; 19.00 Lahka glasba; 19.15 Sedem dni v svetu; 19.30 Filmska glasba; 20.00 Sport; 20.30 Iz slovenske folklorne: »Ljudske pesmi«, pripr. Kraševčeva; 21.00 Semenj plošč; 22.00 Nedelja v športu; 22.10 Sodobna glasba; M. Bravničar: Sonata za violino, Igra D. Bravničar; 22.25 Zabavna glasba.

♦ PONEDELJEK, 25. januarja, ob: 7.00 Koledar; 7.30 Jutranja glasba; 11.40 Radio za šole (za srednje šole); 12.00 Kitarist Almeida; 12.10 Kalanova: »Pomenek s poslušavkami« 12.20 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 17.20 Za mlade poslušavce: Disc-time, Vaše čtivo - Ne vse toda o vsem; 18.15 Umetnost, književnost in prireditve; 18.30 Radio za šole (za srednje šole); 18.50 Pahor: Pedenjped in drugi samospevi. Izvajata sopr. Bratuž Kacjan in pianist Rančigraj; 19.10 »Odvetnik za vsakogar«; 19.15 Zbor »J. Tomadini« vodi Maritan; 19.25 Revija glasbil; 20.00 Športna tribuna; 20.35 Glasbene razglednice; 21.00 Pripovedniki naše dežele: G. D'Arónico: »Tri pisma«; 21.15 Romantične melodije; 21.50 Slovenski solisti. Tenorist Mitja Gregorač, pri klarinju Lipovšek, Wolf: Stirje samospevi na Moeriklejeve stihne: štiri grške ljudske pesmi; 22.05 Zabavna glasba.

♦ TOREK, 26. januarja, ob: 7.00 Koledar; 7.30 Jutranja glasba; 13.35 Sopek slovenskih pesmi; 12.10 Bednarik: »Pratika«; 12.25 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 17.20 Za mlade poslušavce: Plošče za vas; Novice iz sveta lahke glasbe; 18.15 Umetnost; 18.30 Komorni koncert; 19.00 Otroci pojo; 19.25 Moški zbor »M. Filej« iz Gorice vodi Klanjšček; 19.45 Glasbeni best-sellerji; 20.00 Sport; 20.35 Mozart: »Don Juan«, opera v 2 dej.

♦ SREDA, 27. januarja, ob: 7.30 Jutranja glasba; 11.40 Radio za šole (za I. stopnjo osnovnih šol); 12.10 Lik iz naše preteklosti; 12.20 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 17.20 Za mlade poslušavce: Ansambli na Radju Trst - Slovarček sodobne znanosti - Jevnikar: »Slovenščina za Slovence«; 19.15 Umetnost; 18.30 Radio za šole (za I. stopnjo osnovnih šol); 19.15 Higiiena in zdravje; 19.15 Jazz ansambli; 19.40 »Gor in dol po sred' vasi«, pripr. Grudnova; 20.00 Sport; 20.35 Simf. koncert. Vodi Bour. Sodeluje klarinetist Brezigar. Haydn: Simfonija v f duru št. 89; Merkù: Concerto lirico za klarinet in orkester, op. 28. Igra orkester gledališča Verdi v Trstu. V odmoru (21.15) Za vašo knjižno polico; 22.05 Zabavna glasba.

♦ ČETRTEK, 28. januarja, ob: 7.00 Koledar; 7.30 Jutranja glasba; 11.35 Sopek slovenskih pesmi; 11.50 Saksofonist Sax; 12.10 Družinski obzornik, pripr. I. Theuerschuh; 12.30 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 17.20 Za mlade poslušavce: Disc-time - Kalko in zakaj - Ne vse, toda o vsem; 18.15 Umetnost; 18.30 Ban: Srečko Kumar in njegov zbor, 1. oddaja; 18.50 Steffenov ritmični orkester; 19.10 Pisani balončki; 19.30 Izbrali smo za vas; 20.00 Sport; 20.35 U. Betti: »Mož in žena«. Drama. Prevedel Beličič. Igrajo člani Slovenskega gledališča v Trstu, režira Adrijan Rustja; 22.25 Zabavna glasba.

♦ PETEK, 29. januarja, ob: 7.00 Koledar; 7.30 Jutranja glasba; 11.40 Radio za šole (za II. stopnjo osnovnih šol); 12.10 P. Benigno: Vpliv zdravil na človeško telo; 12.20 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 17.20 Za mlade poslušavce: Govorimo o glasbi; 18.15 Umetnost; 18.30 Radio za šole (za II. stopnjo osnovnih šol); 18.50 Sodobni ital. skladatelj; 19.10 Problemi Krasa: S. Peterlin: »Nekaj vprašanj o varstvu Krasa«; 19.20 Mešani kvartet in ženski tercet vodi Vrabc; 19.40 Novosti v naši diskoteki; 20.30 Gospodarstvo in delo; 20.50 Concert oporne glasbe; 21.50 Folklorni plesi; 22.05 Zabavna glasba.

♦ SOBOTA, 30. januarja, ob: 7.00 Koledar; 7.30 Jutranja glasba; 11.35 Sopek slovenskih pesmi;

F.J. * 66

S M R T V POMLADI

»Tudi nacisti nas ne bodo pregnali od tod,« je bojevito razmišljal, gazeč po visokem snegu. Postalo mu je toplo. Noč je bila mirna in tiha, polna mehke beline in miline, in bolj mirno je postalo tudi v njem. Skoraj nesmiselna se mu je zazdela v tem hipu vznemirjenosti, ki se ga je bila polastila dopoldne v pogovoru s kmeti v krčmi in jo je bil razodel tudi profesorju. Če so ljudje takšni, tako nezavedni, ima to svoje vzroke socialne, gospodarske in politične, je razmišljal. Na nas je, na nas mladih, da jih začnemo študirati in reševati. Če jih niso znali in ne znajo reševati stari, jih bomo mi, mladi. In začutil je svojo mladost kot neskončno moč in srečo, pa tudi kot neskončno odgovornost in zagon. Začutil je željo, da bi nekaj storil, nekaj velikega in odločilnega, da bi potegnil ljudi za seboj, vse ljudi na tej domači zemlji, ki jih je imel rad. Še nikoli ni tako čutil, da jih ima rad. Zahotelo se mu je akcije, dejanja. Toda kakšnega? Razmisliti moram, kaj je storiti, si je rekel.

Ni dvomil, da bo našel med prijatelji v klubu v Ljubljani take, ki bodo vse to razumeli in se bodo tudi odločili za dejanje.

V teh mislih je pozabil na pot in kar nenadno se je znašel pred domačo kočo. Okna v prednji sobi, ki je služila tudi za kuhinjo, so bila razsvetljena. Bil je vesel in zahotelo se mu je, da bi prenesel malo tega svojega veselja tudi na mater. Potrkal je na okno in poklical:

»Mama!«

»Ja!« je rekla in hitela odklepat vežna vrata.

Ko jih je odprla, mu je dihnil naproti topel, prijeten vonj po pravkar spečnem jabolčnem štruklju.

»Hmmm, štrukelj?« je rekel poželjivo.

»Saj sem ti ga obljubila. Pravkar sem ga vzela iz roza. Boš jedel vročega?«

»Bom, mama... Tako vas imam rad!« je rekel in jo objel okrog ramen. Še nikoli ni tega

storil. Četudi sta se imela rada, tega nista bogve kaj kazala na zunaj. Ko je bil majhen, ga je poljubila kdaj samo, kadar je bil bolan, in pozneje niti takrat ne, kadar je odhajal od doma v bogoslovje v Maribor ali v gore. Samo prekrizala ga je.

Zdaj je bila kar začudena in bilo jo je skoro sram te nenavadne nežnosti.

»Kaj pa se je zgodilo, da si tako dobre volje?« je rekla.

»Nič se ni zgodilo, mama. Samo vesel sem, kar tako, in rad vas imam.«

Videl je, da ji je to dobro delo, četudi ji je bilo nerodno. Tudi ona je postala vesela, Narezala mu je jabolčnega štruklja, iz katerega se je še kadilo, in mu ga postavila na velikem krožniku na mizo. Na štedilniku pa je že vrela kava v lončku.

»A prej se preobuj in preobleci.«

»Pri vas doma je res lepo, mama.«

»Lahko bi prišel večkrat. Bi ti oprala perilo in najedel bi se, saj tam si gotovo mnogokrat lačen.«

»Saj bi prišel, mama... (hotel je reči: Zdaj, ko vem, da niste več jezni name, a je raje pogoltnil te besede)... Pa je tako daleč, saj veste, in stane.«

»Vem, vem,« je rekla.

Dolgo sta ostala v vedrem pogovoru. Šele nazadnje ji je povedal, da se bo drugi dan opoldne odpeljal. Ni ji bilo prav, a ni se upirala. Rekla je, da se mora učiti in tudi nekaj pisati. Mikalo ga je, da bi še ostal, toda na tihem se je bal, da bi spet prišlo kaj vmes, kar bi skalilo vedro razmerje med njima. Bolje da se odpelje zdaj, ko je vedra in notranje vesela. Tako si jo bo predstavljal ves čas, ko bo proč, dokler je ne bo spet videl.

»Kdaj boš spet prišel, Tinek?«

»Najbrž za veliko noč, mama.«

(dalje)

TEDENSKI PREGLED DOMAČEGA ŠPORTA

(Nadaljevanje s 7. strani)

KOŠARKA

PRO PACE - BOR 56:45 (30:23)

Plavi so izgubili izredno priložnost, da bi še naprej ostali sami na vrhu lestvice. Igralci iz Paidove so takoj zaigrali precej odločno in ko so spoznali, da je sodnik precej »domač«, so svojo odločnost še povečali in skušali z občasnimi psovskami razburiti goste. Na žalost so jim naši fantje šli na limanice ter zaigrali nepovezano in živčno. Najboljši v vrstah Bora je bil center Sirk, ki je verjetno edini igral na običajni ravni. Domačini so z odločnostjo v obrambi ter s hitrimi napadi s preveliko lahkoto pro-

dirali do Borovega koša. Ekipa Pro Pace se sploh ni izkazala za močnejšo od ostalih, katere so plavi že premagali. Torej tudi ta tekma je še enkrat dokazala, da je prvenstvo zelo uravnoteženo ter da bo boj za napredovanje zelo zanimiv.

NAMIZNI TENIS

SOKOL - LA CANTINA 5:0

Tudi v predzadnjem kolu prvenstva C lige je Sokol slavil gladko zmago. Tekma je bila nezanimiva, saj so Videmčani prišli v Nabrežino brez vsakega upanja na zmago. Kakovost gostov je bila preskromna in tako so domačini v manj kot pol ure osvojili zmago, ne da bi napravili niti set. Naše mlade igralce čaka sedaj še zadnje, najvažnejše srečanje s CSI FRIULI, pričani pa smo, da bodo tudi v tej tekmi dokazali svojo zrelost in z mirno igro osvojili prvenstvo brez poraza.

Ketna

— o —

Mali oglasi

VINOGRAD - SADOVNJAK 1300 kv. metov sredi grljanskega brega prodam.

VRTNAR - KMET, najraje novoupokojenec, čvrst, resen se išče za stalno službo v Grljanu.

Ponudbe na upravo lista.